

คดีหมายเลขดำที่ พ๒๗/๒๕๖๑

คดีหมายเลขแดงที่ พ๑๒๑๒/๒๕๖๑

ศาลจังหวัดสุรินทร์

ป.พ.พ. ทางสาธารณะ มาตรา ๑๓๐๔

การที่จะพิจารณาว่าทางพิพาทเป็นทางสาธารณะประโยชน์หรือไม่ ต้องพิจารณาตามสภาพของทางพิพาทและการใช้ทางพิพาทประกอบกับเจตนาของผู้ที่อุทิศที่ดินให้ทำทางพิพาท คดีนี้สภาพของทางพิพาทเป็นทางตัน มีบ้านปลูกอยู่ปลายทางเพียงสองหลังคือบ้านของโจทก์และบ้านของนาง อ. ซึ่งเป็นภริยาของนาย ค. เจ้าของเดิมที่ดินมีโฉนด แม้ขณะที่มีการทำทางพิพาทนาย ค. จะร่วมรับรู้และหลังจากทำทางพิพาทแล้วจะเคยร่วมใช้ทางพิพาทด้วยก็ตาม แต่นาย ค. ไม่เคยอุทิศทางพิพาทให้เป็นทางสาธารณะประโยชน์และไม่ได้ใช้ทางพิพาทเป็นประจำ เนื่องจากบ้านของนาง อ. ปลูกสร้างอยู่ในที่ดินที่ติดกับทางสาธารณะประโยชน์ทางด้านทิศตะวันตกอยู่แล้วจึงใช้ทางสาธารณะประโยชน์ด้านนี้เป็นทางเข้าออก นาย ค. ยอมให้โจทก์ใช้ทางพิพาทเนื่องจากเห็นเหตุการณ์ที่โจทก์ทะเลาะกับนาง ก. พี่สาวของโจทก์แล้วสงสารประกอบกับโจทก์พักอาศัยอยู่ในประเทศไทย ปีละ ๖ เดือน การใช้ทางพิพาทของโจทก์เป็นการใช้โดยอาศัยสิทธิของนาย ค. เจ้าของที่ดินในขณะนั้นอย่างวิธิตามบ้านชนบททั่วไป และการที่บุคคลอื่นใช้ทางพิพาทเป็นทางเข้าออกได้โดยไม่มีบุคคลใดหวงห้ามนั้น ก็ล้วนแต่เป็นบุคคลที่มีความสัมพันธ์รู้จักกับโจทก์ซึ่งมีความจำเป็นต้องใช้ทางเพื่อความสะดวกในการไปมาหาสู่กับโจทก์เท่านั้น ไม่ปรากฏว่าทางพิพาทเป็นทางที่มีขึ้นหรือทำขึ้นสำหรับประชาชนทั่วไปใช้ในการจราจรตามกฎหมาย ฉะนั้นการใช้ทางพิพาทของบุคคลอื่นเหล่านั้นจึงเป็นการใช้ในลักษณะเป็นการถือวิสาสะส่วนตัว อีกทั้งทางราชการไม่เคยเข้าไปเกี่ยวข้องหรือปรับปรุงซ่อมแซมทางพิพาทแต่อย่างใด ดังนี้ ทางพิพาทจึงเป็นทางส่วนบุคคล หากใช้ทางสาธารณะประโยชน์ไม่ จำเลยในฐานะเจ้าของกรรมสิทธิ์ย่อมมีสิทธิหวงกันด้วยการถมดินและล้อมรั้วปิดกั้นได้

โจทก์ฟ้องขอให้บังคับจำเลยเปิดทางสาธารณะและทำทางให้เป็นทางสาธารณะดังเดิมกับให้ดำเนินการรังวัดแบ่งแยกที่ดินพิพาทในส่วนที่อุทิศเป็นทางสาธารณะ หากจำเลยไม่ปฏิบัติ ขอให้ถือเอาคำพิพากษาของศาลแทนการแสดงเจตนาของจำเลย

จำเลยให้การขอให้ยกฟ้อง

คดีมีปัญหาต้องวินิจฉัยว่า ทางพิพาทเป็นทางสาธารณะประโยชน์และจำเลยต้องจดทะเบียนแบ่งที่ดินพิพาทให้เป็นทางสาธารณะประโยชน์หรือไม่ เห็นว่า การที่จะพิจารณาว่าทางพิพาทเป็นทางสาธารณะประโยชน์หรือไม่ ต้องพิจารณาตามสภาพของทางพิพาทและการใช้ทางพิพาทประกอบกับเจตนาของผู้ที่อุทิศที่ดินให้ทำทางพิพาท คดีนี้ ข้อเท็จจริงฟังได้ว่า โจทก์เป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์ที่ดินโฉนดเลขที่ ๑๒๒๑ และที่ดินโฉนดเลขที่ ๒๒๘๗ จำเลยเป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์ที่ดินโฉนดเลขที่ ๑๒๑๖ ซึ่งที่ดินทั้งสามแปลงอยู่ติดกัน โดยทางทิศใต้ของที่ดินโฉนดเลขที่ ๑๒๒๑ และทางทิศตะวันออกของที่ดินโฉนดเลขที่ ๑๒๑๖ ติดทางสาธารณะประโยชน์ ส่วนทางพิพาทเกิดขึ้นหลังจากนางสาว ร. ชายที่ดินโฉนด

เลขที่ ๒๒๘๗ ให้แก่โจทก์เมื่อวันที่ ๑๒ พฤศจิกายน ๒๕๕๘ ต่อมาโจทก์ได้อุทิตที่ดินโฉนดเลขที่ ๒๒๘๗ บางส่วนทางด้านทิศใต้ ความกว้างประมาณ ๓.๕ เมตร ความยาวตลอดแนวเขตที่ดินจากทางด้าน ทิศตะวันตกไปทางด้านทิศตะวันออกเพื่อทำเป็นทางสาธารณประโยชน์ และทำทางพิพาทในที่ดินโฉนด เลขที่ ๑๒๑๖ สภาพของทางพิพาทผ่านที่ดินโฉนดเลขที่ ๑๒๑๖ จากทางด้านทิศตะวันออกไปทางด้านทิศ ตะวันตกติดกับทางสาธารณประโยชน์ในที่ดินโฉนดเลขที่ ๒๒๘๗ โดยสภาพของทางทั้งหมดเป็นทางตัน มีบ้านปลูกอยู่ปลายทางเพียงสองหลังคือบ้านของโจทก์และบ้านของนาง อ. ซึ่งเป็นภริยาของนาย ค. เจ้าของเดิมที่ดินโฉนดเลขที่ ๑๒๑๖ แม้ว่าจะขณะที่มีการทำทางพิพาทนาย ค. จะร่วมรับรู้และหลังจาก ทำทางพิพาทแล้วจะเคยร่วมใช้ทางพิพาทด้วยก็ตาม แต่นาย ค. พยานจำเลยเบิกความว่า ไม่เคยอุทิตทาง พิพาทให้เป็นทางสาธารณประโยชน์และไม่ได้ใช้ทางพิพาทเป็นประจำ เนื่องจากบ้านของนาง อ. ปลูกสร้างอยู่ในที่ดินที่ติดกับทางสาธารณประโยชน์ทางด้านทิศตะวันตกอยู่แล้วจึงใช้ทาง สาธารณประโยชน์ด้านนี้เป็นทางเข้าออก นาย ค. ยอมให้โจทก์ใช้ทางพิพาทเนื่องจากเห็นเหตุการณ์ที่ โจทก์ทะเลาะกับนาง ก. พี่สาวของโจทก์แล้วสงสารประกอบกับโจทก์พักอาศัยอยู่ในประเทศไทยปีละ ๖ เดือน โดยจำเลยมีพยานปากนาย พ. กำนันและในฐานะผู้ใหญ่บ้านท้องที่อันเป็นที่ตั้งของที่ดินเบิก ความยืนยันว่า มีเหตุการณ์ทะเลาะกันระหว่างโจทก์กับนาง ก. จริงจนเป็นเหตุให้โจทก์ซื้อที่ดินโฉนดเลขที่ ๒๒๘๗ เพื่อใช้เป็นทางเข้าออกโดยไม่ต้องผ่านที่ดินของนาง ก. ประกอบกับเมื่อพิจารณาข้อความตาม หนังสือร้องเรียนฉบับลงวันที่ ๒๑ ธันวาคม ๒๕๖๐ แล้วได้ความเพียงว่า โจทก์กับนาย ค. และนาง อ. มีข้อตกลงด้วยวาจาว่าจะเว้นทางเดินไว้เข้าออกร่วมกัน โดยไม่ปรากฏข้อความใดที่แสดงให้เห็นว่านาย ค. ตกลงอุทิตที่ดินของตนเพื่อทำเป็นทางพิพาทสำหรับใช้เป็นทางสาธารณประโยชน์เข้าออกที่ดินของโจทก์ ด้วยเหตุนี้ การใช้ทางพิพาทของโจทก์เป็นการใช้โดยอาศัยสิทธิของนาย ค. เจ้าของที่ดินในขณะนั้นอย่าง วิถีของชาวบ้านชนบททั่วไป นอกจากนี้ ที่โจทก์นำสืบว่านอกจากโจทก์แล้วยังมีบุคคลอื่นใช้ทางพิพาทเป็น ทางเข้าออกได้โดยไม่มีบุคคลใดหวงห้ามนั้น ก็ล้วนแต่เป็นบุคคลที่มีความสัมพันธ์รู้จักกับโจทก์ซึ่งมีความ จำเป็นต้องใช้ทางเข้าออก อันแสดงให้เห็นว่า ทางพิพาทถูกใช้เป็นทางเพื่อความสะดวกในการไปมาหาสู่ กับโจทก์เท่านั้น ไม่ปรากฏว่าทางพิพาทเป็นทางที่มีขึ้นหรือทำขึ้นสำหรับประชาชนทั่วไปใช้ในการจราจร ตามกฎหมาย ฉะนั้นการใช้ทางพิพาทของบุคคลอื่นเหล่านั้นจึงเป็นการใช้ในลักษณะเป็นการถือวิสาสะ ส่วนตัว อีกทั้งทางราชการไม่เคยเข้าไปเกี่ยวข้องหรือปรับปรุงซ่อมแซมทางพิพาทแต่อย่างใด พยานหลักฐานที่โจทก์นำสืบมาจึงฟังไม่ได้ว่านาย ค. ได้อุทิตทางพิพาทให้เป็นทางสาธารณประโยชน์ โดยตรงและโดยปริยาย ดังนี้ ทางพิพาทจึงเป็นทางส่วนบุคคล หากใช้ทางสาธารณประโยชน์ไม่ จำเลยใน ฐานะเจ้าของกรรมสิทธิ์ย่อมมีสิทธิหวงห้ามด้วยการถมดินและล้อมรั้วปิดกั้นได้ กรณีไม่จำเป็นต้องวินิจฉัยว่า จำเลยต้องจดทะเบียนแบ่งที่ดินพิพาทให้เป็นทางสาธารณประโยชน์หรือไม่ เพราะไม่ทำให้ผลของคดี เปลี่ยนแปลง

พิพากษายกฟ้อง ให้โจทก์ใช้ค่าฤชาธรรมเนียมแทนจำเลย โดยกำหนดค่าทนายความ ๔,๐๐๐ บาท ค่าใช้จ่ายในการดำเนินคดีให้เป็นพับ./

สุรชาติ แรมฤทธิ์ - ย่อ
พัศภูมิ แป้นเพชร - ตรวจ